

Одлазак патријарха Павла

Поруке

ЧЕСТИТОСТИ

Његова светост патријарх српски господин Павле сахрањен је у четвртак, 19. новембра у порти раковичког манастира светог Архангела Михаила. На последњи пут, од Саборне цркве, кроз Београд, до храма светог Саве и порте манастира у Раковици, уз гроб патријарха Димитрија, испратила га је непрегледна поворка људи из свих крајева Србије и света, 600.000 душа и ко зна још колико, уз посвећену мисао, уз захвалност за пример и све поруке честитости које је оставио.

Патријарх Павле живео је скромно, али га његова животна мисија сврстава у врх светосавског наслеђа за добробит српског народа.

Од дана када је преминуо, 15. новембра, до дана сахране, није престала колона свих који су желели да се опросте од светог човека, каквим су га за живота сматрали. За скоро две деценије које је провео на патријаршијском трону, у тешким годинама страдања, сачувао је смисао вере и веру у доброту човека, упркос многима који су мислили и чинили зло.

Пред испраћај на вечни починак, литургију над одром патријарха у Саборној цркви служили су васељенски патријарх Вартоломеј и чувар патријарховог трона митрополит црногорско-приморски Амфилохије. У свечаним, белим одеждама, саслуживали су им поглавари других православних цркава – румунски Данило, албански Анастасиос, чешки и словачки Христифор... Бројне делегације хришћанских и других верских заједница опростило су од патријарха Павла. У име Руске православне цркве опростио се митрополит мински Филарет.

Уз звона са Саборне цркве, отворени ковчег са патријарховим телом, покривеним традиционалном мантијом, од зелене свиле протканом златним нитима, положен је на лафет. Погребна поворка прошла је улицама Београда, оивиченим хиљадама верника и поштовалаца, у дубоком наклону свом пастиру и духовном вођи.

Први су ишли свештеници, верски поглавари и архијереји Српске православне цркве. Крст пред спроводом носио је патријархов праунук Михаило Вукоичић. Момци и девојке у народним ношњама у рукама држали су жуте хризантеме, омиљено цвеће покојног патријарха. Поред њих, гардисти Војске Србије и припадници Жандармерије.

По жељи патријарха Павла, нико није доносио цвеће и венце. Уместо тога, ко је желео дао је прилог за завршетак храма светог Саве, подигнутог

на врачарском платоу, где је Синан-паша 1594. године расуо пепео од спаљених моштију светог Саве.

Управо ту, на месту које подсећа и опомиње на сва страдања за Српство, упућене су последње молитве и захвалност сабраног народа Његовој светости.

Од патријарха Павла опростили су се државници, посланици, министри, великодостојници свих традиционалних цркава и верских заједница у држави, народ.

„Овај скромни и тихи човек није нимало случајно добио име апостола Павла и постао светиљка на гори. Сведоци сте сви ви, сабрани око његовог одра. Сведоци су и десетине и стотине хиљада људи који су ових дана као река хрлили не би ли се дотакли њега и видели небески спокој и мир који је сјајио из његовог лика“, рекао је у опроштајној речи митрополит црногорско-приморски Амфилохије и подсетио на реченицу коју је патријарх изговарао за друге. „Кад се човек роди, цео свет се радује, а само он плаче. Али, треба живети тако да, када се човек упокоји, цео свет плаче, а само он се радује“.

„Да Божји човек Павле није живео достојно, како би се могло догодити да оваква и оволика туга прође кроз овај милионски град и шире од њега? Што је још чудније, ова свепрожимајућа туга није обично туговање за губитком неког ко нам је мио и драг, него већ сада и већ овде постаје – радосна туга. Туга је, јер представља растањак и губитак, радост је јер осећамо и знамо да онај кога губимо и који одлази – остаје са нама и међу нама, постајући још присутнији међу нама Духом светим, него што је био док је телесно са нама живео и међу нама ходао. У томе је парадокс живота истинских и правих људи. Они с одласком не нестају, него постају све присутнији, постајући мера и критеријум свога времена“, рекао је митрополит Амфилохије.

Васељенски патријарх Вартоломеј рекао је у последњем опроштају да је „српски народ изгубио великог утешитеља, који је носио крст читавог свог народа у данима тешким, па и трагичним по Србију... Потоњи патријарх српски Павле Стојчевић није био првојерарх обичне мере. И његов лик, и сам његов изглед и присуство, зрачили су светлошћу и праведношћу. Добровољно је био пуки сиromaх, испосник, човек непрекидне молитве, благ, миран, смиран срцем, али и борац који не зна за узмицање, спреман за сваку жртву до краја... Био је богослов широког знања, братољубив, чедољубив, веома милостив и самилостив, помирљив, миротворац, човек отворених хоризоната. Осећао је додир са стварношћу, носио је печат светости на себи. Чак и они изван цркве схватили су да имају посла са личношћу необичном, са човеком друге мере и квалитета, и поштовали су га.

Бог га је подарио цркви у погодном тренутку, управо када су његов народ и његова отаџбина имали потребу за таквим поглаваром више него икада пре... Доследни наследник светог Саве, био је по свему дорастао патријарху, али и сложеним и болним околностима овога времена“, рекао је патријарх Вартоломеј.

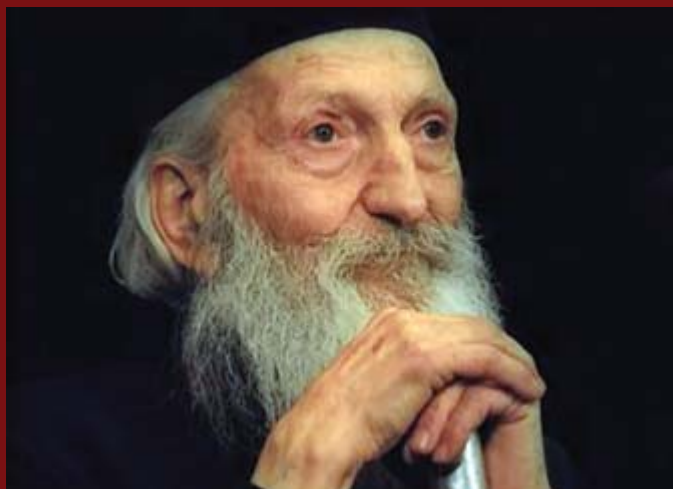
Председник Србије Борис Тадић је у име грађана Србије израдио захвалност свим часним оцима, висостима, светостима, еминенцијама и екселенцијама, који су дошли из читавог света да одају по част нашем патријарху. „Верујем да делим мишљење грађана Србије изражавајући захвалност Његовој светости патријарху Павлу што је постојао и што постоји испред свих нас, својим делом и својим речима, да увек будемо људи и да никада на зло не одговоримо злом у себи, дубоко се клањајући великом делу великог патријарха“, рекао је Тадић.

Од храма светог Саве шпалир народа пратио је погребну поворку све до капије раковичког манастира.

У порти, најпре дечански монаси, а уз цркву, сестринство манастира Раковица. Скромно, у присуству малог броја људи, земни остаци Гојка Стојчевића положени су у вечну кућу. Отишао је патријарх Павле, 44. на престољу светог Саве, узор савременицима који су имали срећу и радост да имају живог свеца.

И после сахране, и данима после, народ долази и опрашта се од свог патријарха. Његово велико дело остаје порука и надахнуће. ■

Р. М.

Патријарх Павле (световно име Гојко Стојчевић) рођен је 11. септембра 1914. у селу Кућанци код Доњег Михољца у Славонији. У том месту је завршио основну школу. Нижу гимназију завршио је у Тузли, вишу гимназију и шесторазредну Богословију у Сарајеву, а Богословски факултет у Београду. Две године је студирао медицину у Београду. Пре одласка у гимназију провео је једно време на припремама за школу у манастиру Ораховица.

Други светски рат затекао га је у родној Славонији, одакле је пребегло у Београд, где је, да би се могао издржавати, радио физичке послове на грађевинама и на доковима.

У пролеће 1942. његов школски друг јеромонах Јелисеј одвео га је у манастир Свете тројице у Овчару, а од 1944. радио је као вероучитељ и васпитач у Бањи Ковиљачи, у дому за децу избеглу из Босне. Те године је оболео од туберкулозе.

До 1946. био је у манастиру Вујан, где се излечио од туберкулозе. Замонашио се 1948. у манастиру Благовештење у Овчарско-кабларској клисури и добио име Павле, које му је дао игуман Јулијан Кнежевић. Те године је рукоположен у чин јерођакона.

Од 1949. до 1955. био је сабрат манастира Рача у Подрињу. Школске 1950/1951. радио је као помоћни наставник богословије „Св. Кирила и Методија“ у Призрену. Јеромонах постаје 1954, убрзо протосињел, а 1957. архимандрит.

Од 1955. две године је био на последипломским студијама у Атини.

За епископа рашко-призренског изабран је 29. маја 1957. године. Хиротонисан је у београдској Саборној цркви 22. септембра 1957. милошћу патријарха Викентија и епископа пакрачког Емилијана, зворничко-тузланског Лонгина и жичког Германа.

У октобру те године у Призрену усталичили су га епископи Герман и захумско-херцеговачки Владислав. На Косову је провео 33 године.

На ванредном заседању Светог архијерејског сабора 1. децембра 1990, којем је председавао загребачко-љубљански митрополит Јован Павловић, заменик тада оболелог патријарха Германа, биран је нови патријарх између тројице кандидата, тајним гласањем. Како ниједан од кандидата није добио довољан број гласова, избор је обављен жребом на тзв. „апостолски начин“, тако што је архимандрит трonoшки Антоније извукао име будућег патријарха.

Тако је Павле постао 44. поглавар СПЦ. У саборној цркви св. Архангела Михаила у Београду, 2. децембра 1990, усталичило га је 12 епископа, 12 свештеника и 13 ђакона. Патријарх Павле је тада истакао да му је једини програм рада Јеванђеље.

Од 13. новембра 2007. патријарх Павле био је на лечењу у Војномедицинској академији у Београду.

Преминуо је 15. новембра 2009. године на ВМА, у 10.45 часова, у сну.